

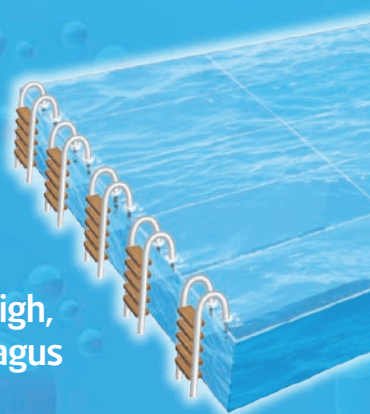
CAOMHNÚ

UISCE

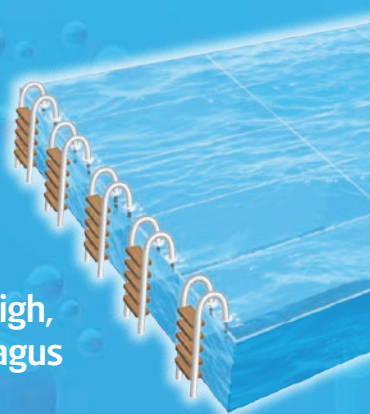
≡ HAGHAIDH
SCOILEANNA

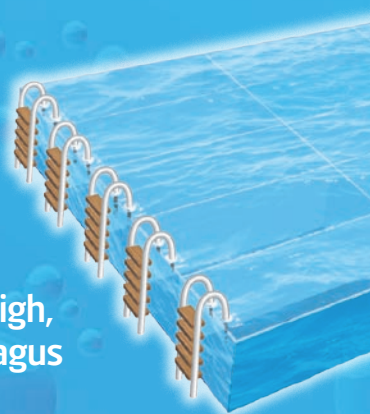
Comhairle Chontae na Gaillimhe

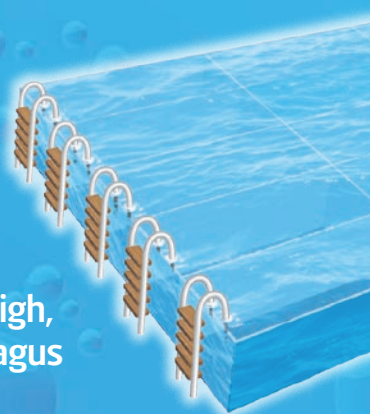
Bailíonn, glanann agus cuireann Comhairle Contae na Gaillimhe 75 milliún lítear uisce ar fáil gach lá (nó 16 milliún galún, arb ionann é seo agus 30 linn snámha de mhéid Oilimpeach) do theaghlaigh, do scoileanna, do ghnólachtaí agus d'fheirmeacha.

Tógadh ó aibhneacha, ó thoibreacha agus ó lochanna an t-uisce atá i do scoil agus rinneadh cóireáil air in ionad cóireála uisce. Ní mór an t-uisce a dháileadh trí líonra píopaí sula mbaineann sé do scoil amach.

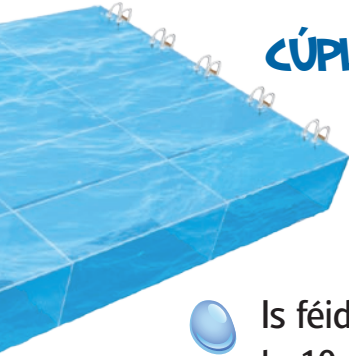
Cé gurb é uisce an ní is coitianta sa domhan, is ábhar spéisiúil ar leith é. Tá trí cheathrú de dhromchla an domhain faoi uisce agus baineann go leor airíonna neamhghnácha le huisce. Níl ach 3% d'uisce an domhain ina fhionnuisce. Tá an mhórchuid de seo reoite, agus fágann sé seo ach 1% is féidir a ól.

Is freagracht é caomhnú uisce atá ort an t-am go léir, agus tá sé chomh tábhachtach céanna agus é ag cur báistí agus atá sé i rith triomaigh.

CÚPLA FÍRIC UM ÚSÁID UISCE

Úsáideann duine 150 lítear uisce (33 galún) d'uisce cóireáilte gach lá ar an meán.

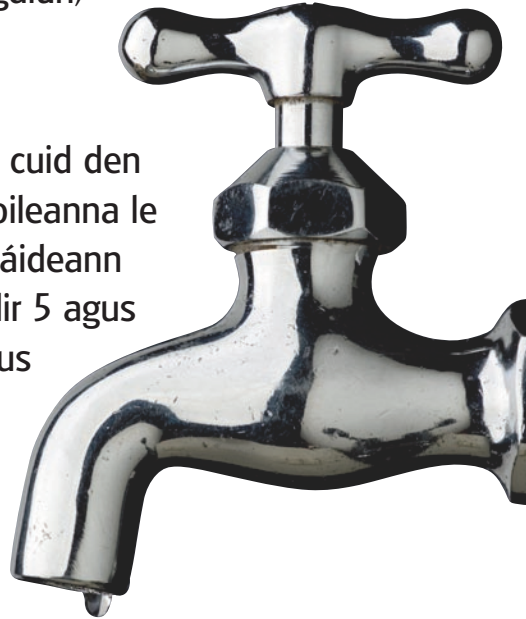
Is féidir le sconná a bhfuil uisce ag sní as suas le 10 lítear (2.2 galún) uisce a úsáid in aghaidh an nóiméid.

Is féidir le sconná atá ag sileadh suas le 40 lítear (8.8 galún) uisce a chur amú in aghaidh an lae.

Imíonn breis is an tríú cuid den uisce a úsáidtear i scoileanna le sruth sna leithris – Úsáideann gach sruthlú leithris idir 5 agus 15 lítear uisce (1.1 agus 3.3 galún) ag brath ar mhéid shistéal an leithris. Tagann méadú níos mó ar na figiúirí seo agus sruthlú fualáin i gceist.

Úsáideann miasniteoir idir 10 agus 40 lítear (2.2 agus 8.8 galún) gach babhta, is cuma má tá sé líonta nó a mhalairt.

SEO A LEANAS NITHE AR FÉIDIR LEO UISCE A CHUR AMÚ I DO SCOIL

An bhfuil aon cheann de na sconnáí i do scoil ag sileadh nó ag sní thar maoil? *Má tá, an féidir na niteoirí a ionadú agus an féidir an tsní thar maoil a dheisiú?*

Ar clúdaíodh na píopaí uisce i gceart le cinntiú nach reoitear iad le linn aimsir fhuar? *Céard is féidir a tharlú mura bhfuil siad clúdaithe i gceart?*

An sruthlaíonn na fualáin i leithreas na mbuachaillí an t-am go léir – fiú nuair atá an scoil dúnta? *Má shruthlaíonn, an gá é seo?*

An mbíonn foirgnimh na scoile folamh ar feadh tréimhsí fada i.e. deirí seachtaine, saoire an tsamhraidh etc? *An féidir an soláthar uisce a ghearradh fad atá an scoil folamh?*

An úsáidtear aistréadóirí agus píobáin sholúbtha le huisce a chur ar ghairdíní?

Má úsáidtear, an mbaintear úsáid astu sa tráthnóna?

SEO A LEANAS NITHE AR FÉIDIR LEO CUR AMÚ UISCE I DO SCOIL A LAGHDÚ

- Seifteanna um rialú sruthlaithe/sní i ngach leithreas e.g. Málaí Hippo a shuiteáil i sistéil leithris.
- Gach sceitheadh agus sileadh a dheisiú.
- Umair uisce a shuiteáil le huisce báistí a bhailiú le haghaidh garraíodóireachta.
- Sconnaí uathoibríocha dúnta nó brúite a shuiteáil.
- An soláthar uisce a ghearradh ag an mbuacaire i rith tréimhsí saoire.
- An phluiméireacht a sheiceáil, go háirithe lasmuigh agus sa díon le féachaint an bhfuil sí inslithe. Tig le píopaí pléascadh má reonn an t-uisce iontu.
- Spreag do chairde agus do chomharsanacht páirt a ghlacadh i bpobal atá feasach ar úsáid uisce.

AN MÓ UISCE A ÚSÁIDEANN DO SCOIL? (GNIÓMHAÍOCHT RANGA)

Aimsigh do mhéadar uisce sa scoil. Tá do mhéadar uisce suite i ngar do theorainn do réadmhaoine, de ghnáth, i seomra ina bhfuil an buaire. Má tá deacrachtaí agat é seo a aimsiú, is féidir le Comhairle Contae na Gaillimhe cabhair a thabhairt duit.

Léigh an méadar nuair a thosaíonn an lá scoile ar maidin...

Úsáid na Scoile =

An léamh reatha – An léamh roimhe

Is féidir tabhairt faoi seo gach lá/seachtain/mí.

Is féidir na figiúirí a ndéantar taifead orthu a léiriú ar ghraf agus taifead a dhéanamh d'úsáid uisce don bhliain.

(tá loga um léamh méadair agus graf ar leathanaigh níos faide ar aghaidh sa leabhrán seo)

SEICEÁIL LE HAGHAIDH SCEITE

Tá dhá bhealach shimplí ann le **seiceáil le haghaidh sceite...**

1. SEICEÁIL AMHAIRC

Is féidir an talamh os cionn do phíopaí a sheiceáil le féachaint an bhfuil aon chomhartha ann a thabharfadh le fios go bhfuil sceitheadh ann – talamh atá tais, mar shampla.

2. BAIN LEAS AS DO MHÉADAR UISCE

Má tá méadar uisce agat is féidir leas a bhaint as le seiceáil le haghaidh sceite. Dún gach sconna agus múch gach fearas a úsáideann uisce, ansin seiceáil an méadar. Má tá an t-áiritheoir ag gabháil leis go fóill, d'fhéadfadh sceitheadh a bheith ann.

Ach bí cinnte go bhfuil gach rud múchta.

DO MHÉADAR UISCE A LÉAMH

1 méadar ciúbach [m³]

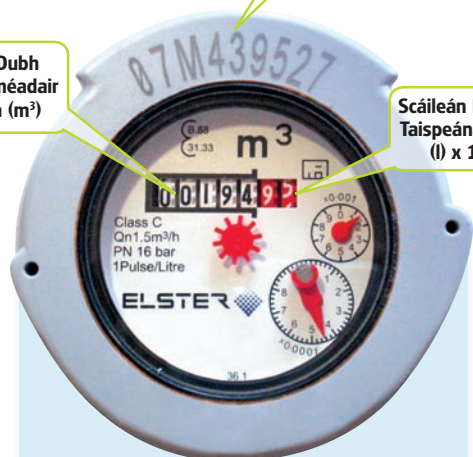
=

1000 lítear

nó

220 galún

Scaileán Dubh
Taispeána méadair
chiúbacha (m³)

Sraithuimhir an Mhéadair a
fhreagraíonn do do bhille

Scáileán Dearg
Taispeána Lítr
(l) x 10

An Léamh a Léirítear = 194.95 m³
= 194,950 lítear = 42,889 galún

Tabhair faoi deara: Tá an tomhaltóir freagrach as cothabháil agus as seachaint cur amú ón méadar.

Léigh do mhéadar nuair atá an lá oibre thart istoíche – agus déan an figiúr a bhreacadh síos.

A

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Léigh an méadar sula dtosaíonn an lá oibre an mhaidir dar gcionn – déan an figiúr a bhreacadh síos.

B

--	--	--	--	--	--	--	--	--

An mó uisce a úsáideadh le linn na hoíche? (B lúide A)

B-A

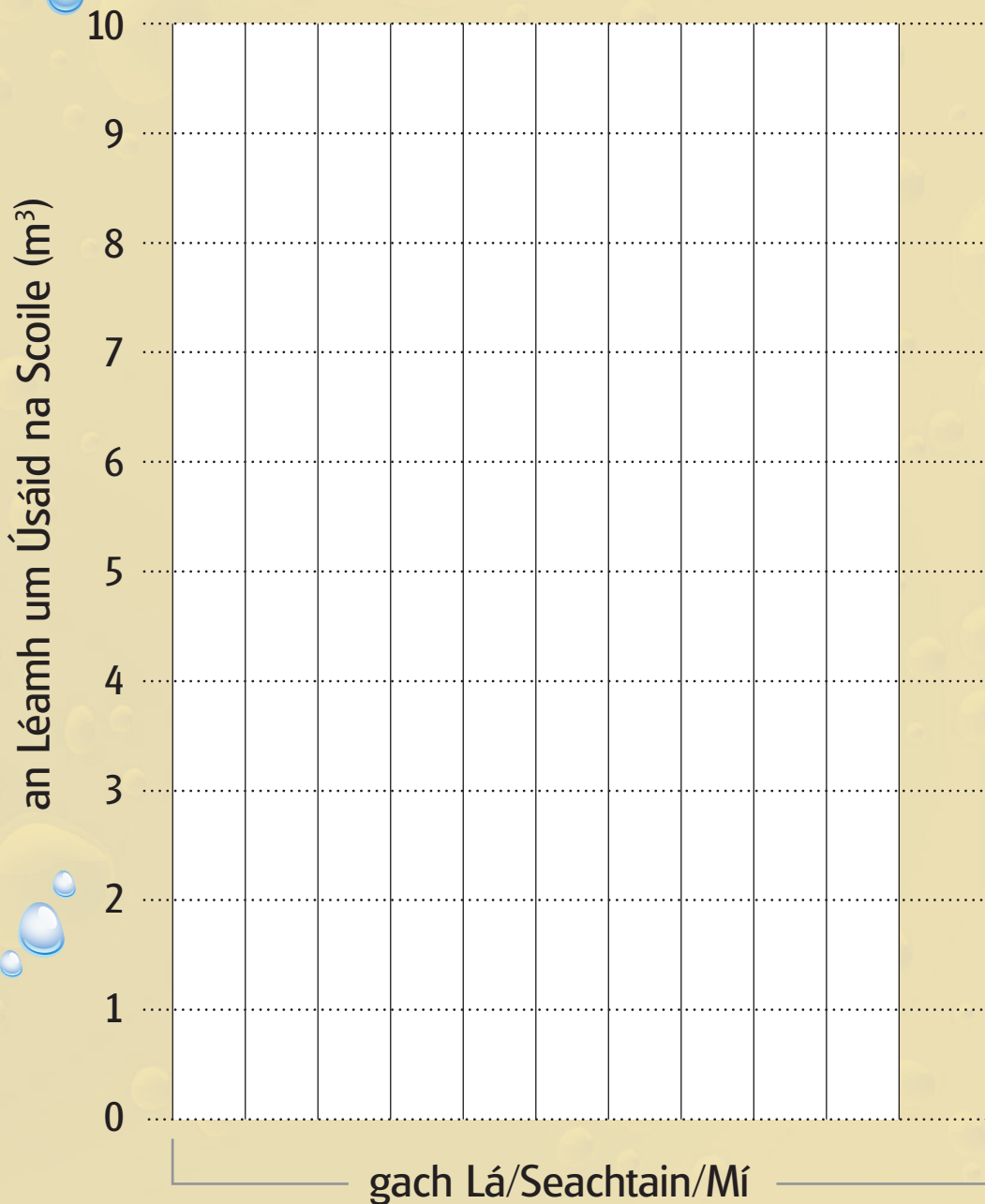
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Más mór an difear atá eatarthu d'fhéadfadh uisce a bheith ag sceitheadh.

Má thagann breisiú ar an bhfigiúr seo...

- Ar tháinig méadú ar úsáid uisce?
- Ar thosaigh sconna ag sileadh?
- Nó an sceitheadh atá ann?

ÚSÁID UISCE

DO SCOILE

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

an Léamh um Úsáid na Scoile (m³)

gach Lá/Seachtain/Mí

Caomhnú Uisce agus Tionscadal um Bainistíocht Líonra

An Rannóg Seirbhísí Uisce
Comhairle Contae na Gaillimhe

Guthán: 091 476401

R-phost: waterconservation@galwaycoco.ie

www.galway.ie/en/services/waterservices/waterconservation

Comhairle Chontae na Gaillimhe